

Dům č. p. 12, Masarykovo náměstí

Původně šenkovní renesanční dům byl přestavovaný ve 20. století, přičemž historizující fasáda z 19. století byla přestavěna za 1. světové války. První zmínka o domu č. p. 12 je z roku 1579, kdy ho po dobu 9 let vlastnil šenkovní měšťan Simon Agneter. V letech 1588-1613 držel dům městský písař a učitel Michael Köhler, který děti, jak bylo tehdy běžné, učil ve svém domě. Od roku 1625 po 29 let byl jeho majitelem soukenický cechmistr, městský fojt Mathes Unger. Ten musel do cechovní truhlice zaplatit pokutu 2 kopy grošů za prodej nekvalitního sukna. Od roku 1664 byl majitelem domu až do roku 1718 hostinský rod Herfortů v pořadí Martin Franz Herfort a Johann Ferdinand Anton Herfort. Od nich dům koupil zastupitel obce Franz Nebusky. Od roku 1794 ho vlastnil po dobu 124 let soukenický rod Herzman-ských: Franz Herzmansky, Engebelt Herzman-sky, a Johan Herzmansky. Z nich byl významným představitelem Franz Herzmansky, který v roce 1822 uvedl v Odrách první postřihovací stroj, proti čemuž soukenický cech protestoval a požadoval Zemský úřad o jeho zapečetění. O dva roky později s Michaelem Gerlichem přebudovali stávající vodní dílo (barvírnu) mezi Velkým a Malým mlýnem na přádelnu vlny. V roce 1870 prodal Johan Herzmansky dům č. p. 12 obchodníkovi a střiha-či sukna Johannu Martinovi, který ho držel ještě za 1. světové války. Byty v domě pronajímal – v roce 1890 rodině notáře Eduarda Wrany, pocházejícího z Frenštátu, v roce 1900 k.k. úředníkovi z Opavy Franzi Gerlichovi a v roce 1910 rodině Joneasa Wooda – Angličana, pracujícího v „gumovce“ Schnek&Kohnberger jako vedoucí pracovník. Ale už v roce 1921 má dům nového maji-tele, obchodníka Edmunda Schuberta ml. z Míst-ku, který s manželkou Marií bydlel v I. bytě. II. byt obývali jeho rodiče - Edmund Schubert st. s man-želkou Theresií (oba domovská obec Místek). Zbývající tři byty pronajímal nájemníkům, např. III. byt Ernstovi Wohlfartovi, úředníku Státních drah Praha v penzi, nebo Augustovi Bärnatovi, tiskaři v oderské tiskárně Alberta Kocho. Ed-mund Schubert ml. s manželkou Marií, rozenou Kö-sler, byli majiteli domu až do vysídlení v roce 1946. Po roce 1946 byl dům majetkem města Oder, bydlel zde Antonín Sedláček s manželkou Marií a dětmi. Nájemníky byla rodina Josefa Li-narta a Marie a Jarmila Mrkvovy.

Pavel Kašpar st.

Dům č. p. 12 v roce cca 1960, Archiv Muz. spolku Rolleder

Dům č. p. 12 v roce 2016, Foto: Jindra Kunc